

II. Předkládací zpráva

Vláda ČR dne 27. 10. 2014 schválila svým usnesením č. 872 Národní kosmický plán 2014-2019 (NKP 2014). NKP 2014 navázal na úspěšný Národní kosmický plán 2010-2016 (NKP 2010), který byl naplněn více než tři roky před původním termínem.

Národní kosmický plán 2020-2025 (NKP 2020), který Ministerstvo dopravy (MD) předkládá ke schválení, staví na úspěších a výsledcích NKP 2010 a NKP 2014, zejména na vybudovaném renomé a kapacitách a schopnostech českého průmyslu a akademické sféry.

NKP 2020 představuje strategii České republiky (ČR) v dalším rozvoji kapacit a schopností jejího průmyslu a akademické sféry v rámci kosmických aktivit pro zajištění jejich konkurenceschopnosti a pro maximalizaci návratnosti veřejných investic do oblastí kosmických aktivit a souvisejících oblastí, což následně zvýší celkový blahobyt občanů ČR. Představuje rovněž politiku ČR směřující k tomu, aby ČR hrála významnou roli v rámci mezinárodního společenství v oblasti kosmických aktivit a souvisejících oblastech a aby se tak zvyšoval vliv ČR na evropské i globální scéně.

NKP 2020 je v souladu s Inovační strategií České republiky 2019–2030 schválenou usnesením vlády ČR ze dne 4. 2. 2019 č. 104, která považuje rozvoj oblastí kosmických aktivit za důležitou součást rozvoje hospodářství a dobrého jména ČR.

Kosmické odvětví a aktivity s ním spojené již dávno nejsou jen záležitostí vědy. Představují odvětví s obrovským ekonomickým, sociálním, strategickým a bezpečnostním potenciálem, který ovlivňuje všechny oblasti našeho života a zvyšuje konkurenceschopnost a inovační a vyspělé technologie zúčastněných zemí. NKP 2020 chápe kosmické aktivity jako veškeré státní, průmyslové a vědecké činnosti, které směřují k využití možností a příležitostí, které kosmický prostor skýtá pro společnost. Kosmické aktivity ve své značné šíři zahrnují oblasti družicové navigace, družicové telekomunikace, pozorování Země, vesmírnou dopravu (zvláště nosných raket), sledování stavu kosmického prostoru, průzkumu vesmíru (robotického průzkumu i pilotovaných letů), kosmickou vědu (všechny disciplíny z vesmíru prováděných astronomických pozorování, výzkum mikrogravitace, účinky kosmického prostředí) a oblast aplikací a služeb souvisejících s využitím získaných dat.

Rozvoj českého kosmického sektoru je úzce svázán s evropskými kosmickými politikami a strategiemi Evropské kosmické agentury (ESA) a Evropské unie (EU). Zvláštní zájem ČR je spojen s činností Agentury EU pro evropský globální navigační družicový systém (GSA) se sídlem v Praze, jejíž působnost se od roku 2021 značně rozšiřuje na celý kosmický program EU (na základech GSA vznikne Agentura EU pro kosmický program, EUSPA).

NKP 2020 pojímá oblast kosmických aktivit komplexně. Obsahuje (1) popis stavu, jak na straně státu, EU, mezinárodních organizací, jichž je ČR členem, a kapacit a schopností průmyslu a akademické sféry, (2) vizi a cíle, (3) nástroje dostupné k implementaci NKP 2020, tj. konkrétní i obecné podpůrné nástroje na národní a mezinárodní úrovni, včetně oblasti rozšiřování povědomí a vzdělávání (4) analýzu dané situace a opatření, která je na jejím základě třeba přijmout, (5) hodnocení, včetně indikátorů. V příloze NKP 2020 obsahuje mj. analýzu trhu a trendů a hodnocení NKP 2014.

Hlavními cíli NKP 2020 jsou:

- 1) *Budování českých kosmických kapacit a schopností pro zvýšení excelence a konkurenceschopnosti.* Je přitom třeba držet krok s tržními trendy a potřebami, být inovativní, disruptivní, excelentní, vytvářet, chránit a využívat práva duševního vlastnictví, zvýšit spolupráci mezi akademickou sférou a průmyslem při respektování jejich přirozených rolí, vytvářet synergie mezi společnostmi a mezi malými a středními

podniky a velkým průmyslem, maximalizovat návratnost investic, zvýšit podíl soukromých investic a stimulovat a urychlit transfer technologií a znalostí.

Pozornost NKP 2020 se zaměřuje na kosmické technologie, družicové aplikace, vědecké přístroje, ambiciózní projekty a podpůrnou infrastrukturu. Právě ambiciózní projekty mají pomoci nastavit strategické cíle ČR ve vesmíru, zrychlit rozvoj českých kapacit a schopností a zvýšit celkovou viditelnost ČR. Těmito projekty mohou být mise zaměřené na demonstraci technologií, technologicko-vědecké mise zaměřené na disruptivní aktivity nebo perspektivní aktivity jako je využívání vesmírných zdrojů, odstraňování kosmického smetí, obsluha na oběžné dráze, kosmické počasí atd. či technologické/aplikační mise zaměřené na plnění požadavků státních uživatelů.

- 2) *Aktivní postavení v mezinárodních vztazích ke zvýšení viditelnosti ČR.* ČR by se měla více účinně podílet na fungování mezinárodních organizací, jichž je členem, maximalizovat přínosy svého členství a být cenným partnerem pro ostatní členské státy. Je ale třeba hledat rovnováhu mezi čirou angažovaností a skutečným zájmem podporovaným finanční kapacitou a schopnostmi průmyslu a akademické sféry. ČR by se také měla snažit přispět k hledání obecně přijatelných řešení, která by podpořila mezinárodní spolupráci, a podpořit úsilí o dosažení mezinárodního konsensu. Kromě toho se zvýší viditelnost ČR, pokud její kosmické aktivity realizované průmyslem a akademickou sférou vyniknou svou inovativností, převratností nebo přínosem pro ekonomiku, vědu a společnost.

Zmíněná opatření bude třeba pod vedením MD aktivně implementovat (viz návrh usnesení). Implementace NKP 2020 je však v konečném důsledku závislá na rámci podpory, který vláda pro oblast kosmických aktivit stanoví.

NKP 2020 má dopad na státní rozpočet. Zejména se jedná o financování aktivit spojených s členstvím ČR v ESA. Příspěvky do ESA se nicméně v souladu se zcela unikátním principem geografické návratnosti vrací do ČR v podobě zakázek ESA pro české firmy a akademické subjekty. Tímto způsobem dochází k přímé inkubaci českých kapacit a schopností a jejich internacionalizaci. Tyto aktivity jsou financovány z rozpočtů MD a MŠMT, přičemž potřebné prostředky MD i MŠMT uplatňují v rámci standardního rozpočtového procesu ČR.

NKP 2020 byl projednán v mezirezortním připomínkovém řízení, přičemž uplatněné připomínky nebyly/byly vypořádány. V tomto smyslu je NKP 2020 předkládán s rozporem/bez rozporu.

Vzhledem k tomu, že se NKP 2020 dotýká oblasti podpory výzkumu a vývoje (zejména financování ze strany MŠMT), byla paralelně s postupem dle Jednacího řádu vlády oslovena i Rada pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI) s žádostí o stanovisko dle § 35 odst. 2 písm. i) zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), v platném znění.

Předkládaný materiál nemá vliv na rovné příležitosti mužů a žen, ani na životní prostředí.